

Preluarea textelor (fie în formă tipărită – în ziare, reviste, foi parohiale – sau în formă electronică, pe blog-uri sau site-uri) este liberă, cu menționarea exactă a sursei citate. Pentru varianta în formă electronică se va prelua textul postat pe ciprianvoicila.ro

Contact: ciprianvoicila@gmail.com

Grafica copertă – Aida Șuster Boțan

© Pentru prezenta ediție, Editura Areopag

www.areopag.ro

Edițiile precedente ale acestei cărți
au apărut cu binecuvântarea

Înalt Preasfințitului Arhiepiscop
Justinian Chira
al Episcopiei Maramureșului
și Sătmărilor

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Voicilă, Ciprian

**Sfinții de lângă noi : întâmplări, portrete,
reflecții** / Ciprian Voicilă. - Ed. a 4-a. - București :

Areopag, 2025

ISBN 978-606-9678-74-9

929

Ciprian Voicilă

SFINȚII DE LÂNGĂ NOI

Întâmplări. Portrete. Reflecții

Ediția a patra

Editura Areopag
București, 2025

homosexualitatea împinsă oficial, sistematic, prin campanii. Deci, una peste alta, e un volum care ține și de cele delicate, sfinte, suave, inefabile, dar și de cele pământeste, nu arareori contondente, din aceeași lume. A bisericii.

Dan C. Mihăilescu

(Din emisiunea „Omul care aduce cartea”, difuzată la PRO TV pe 2 decembrie 2014)

Cuprins

CUVINTE ÎNAINTE...

Maica Ecaterina Fermo	7
Sorin Preda.....	8
Laurențiu Dumitru	9
Părintele Dan Bădulescu	10
Danion Vasile	11

Introducere: Sub semnul întâlnirii – un argument12

I. SFINȚII DE LÂNGĂ NOI

Scrisoare despre Părintele Justin Pârnu.....	23
Maica Paisia, sprijinul oropsiților	31

II. OAMENI ADMIRABILI

Arhiepiscopul veghează la Rohia	38
Părintele Proclu, pustnicul de la marginea lumii	47
Părintele Macarie sau reînvățarea firescului.....	57
Octavian Anastasescu, eroul discret	64
Martorul – o poveste cu eroi.....	69
Un om ca o gură de aer: Domnul Gheorghe Jijie	80
Părintele Nicanor Lemne, o predică întrupată a dragostei.....	89
Domnul Marin Răducă	92
Prietenul meu care s-a suit la cer	95

III. O LUME, PE FAȚĂ ȘI PE DOS

Cerșetorul – piatră de poticnire sau biletul nostru spre rai?	106
Cedry2k, poetul străzii.....	123
Prietenia. Ce ne învață textele?	129
O nouă marfă: identitatea.....	133
Jucării noi pentru copii noi	141

McDonaldizarea morții We know.....	143
Omul, o extensie a televizorului	148
Banalizarea binelui și moartea memoriei colective anticomuniste	152
Dorul arhăic	158
Paulo Coelho – mare scriitor sau mare ocultist?.....	163
Cultura manipulării	171
Muzeul Țăranului Român, un spațiu al mărturisirii.....	177
Testamentul Sfinților Închisorilor.....	183
Cât de importantă este cultura laică în viața duhovnicească?.....	190
Ofrandă sfinților, mucenicilor, mărturisitorilor din temnițele comuniste	200

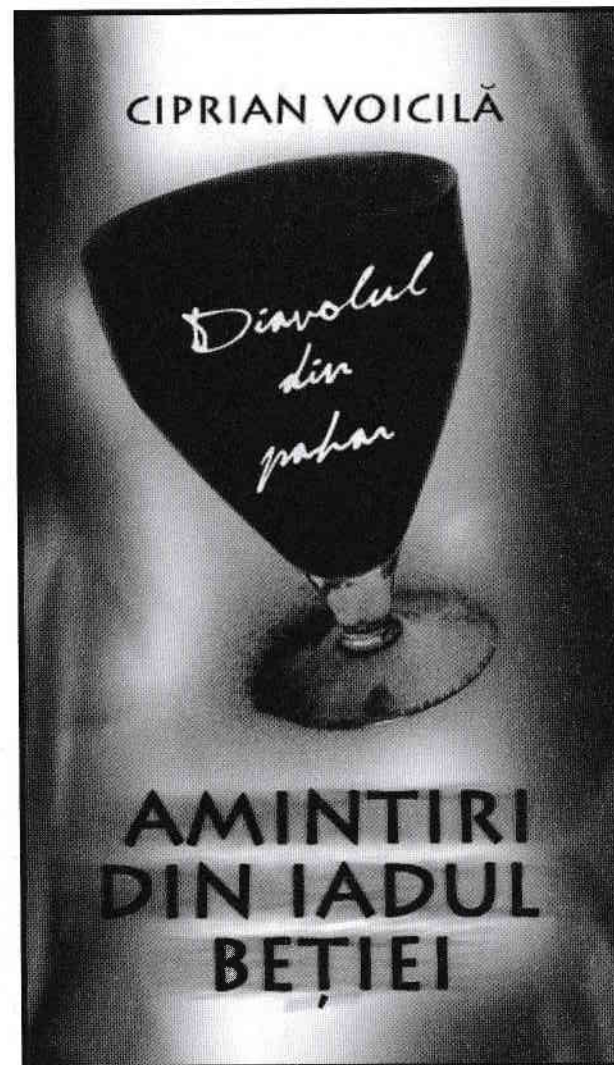
IV. ÎN LOC DE POSTFAȚĂ:

Dan C. Mihăilescu despre <i>Sfinții de lângă noi</i>	203
--	-----

RECOMANDARE EDITURA AREOPAG:

Ciprian Voicilă – DIAVOLUL DIN PAHAR

Amintiri din iadul beției

SUB SEMNUL ÎNTÂLNIRII
– un argument –**Tema cărții**

Stăteam deja de trei ore în chilia părintelui Arsenie Papacioc și discuția nu părea să se apropie de sfârșit. Prietenii mei din ASCOR lansau spre părintele tot felul de întrebări. Îmi amintesc, după atâția ani – întâlnirea aceasta se petrecuse prin 2001, pe 20 februarie –, două: „Ce este smerenia?” și: „Ce este mai bine să alegi în viață: călugăria sau căsătoria?” Deveniseră niște întrebări laitmotiv, care se reiterau de fiecare dată când vreun părinte vestit ținea o conferință în București. Am redeschis *Jurnalul* – martorul mut, dar fidel, al întâmplărilor mele semnificative – și am redescoperit câteva din sfaturile părintelui Arsenie, un rezumat, o esență a întâlnirii dintre el – versantul luminos al Ortodoxiei, și noi – tinerii avizi și nerăbdători să batem, cu degetele noastre firave, la poarta vieții.

Vi le împărtășesc și vouă, așa cum au fost păstrate în memoria jurnalului. „Să nu lași tristețea să-ți intre în inimă.” „În fiecare dimineață trebuie să te ridici fericit din pat pentru că ai un Dumnezeu.” „Creștinul trebuie să fie un erou al lui Hristos.” „Lupta pentru mântuire trebuie dusă până la capăt, cu orice preț.” „Nu respectarea canonului sau ținerea postului ne duc sigur la mântuire, ci intensitatea simțirii, starea de prezență continuă a inimii la Dumnezeu, o tresărire permanentă a sufletului pentru Hristos.”

Fiecare dintre aceste sfaturi poate deveni, ori-când, obiectul unei cărți sau valoarea în jurul căreia se cristalizează o viață. Dar nu sfaturile în sine mi-au împregnat sufletul, ci starea duhovnicească cu care am plecat din chilia părintelui de la Techirghiol. Sufletul meu era îmbălsămat într-o stare complexă, greu de descris: bucurie inexplicabilă, pace, credință neclintită că lumea, în firea ei, este bună și că viața este cel mai frumos dar pe care omul l-a primit din mâinile lui Dumnezeu. Ființa mea plutea luminos peste întâmplări și oameni, pe deasupra îndeletnicirilor care formează, toate la un loc, viața noastră cotidiană. Am trăit câteva zile sentimentul că sunt imponderabil. În tot acest timp, rugăciunea izvora fără pic de efort din inima mea, urcând lin spre Dumnezeu.

Aceasta ar fi ceea ce înțeleg eu printr-o întâlnire. Aceeași stare am trăit-o, cu intensități diferite, când i-am cunoscut pe fiecare dintre eroii acestei cărți. Adevărata minune se întâmplă când doi oameni se întâlnesc și, dintr-o dată, simt cum acolo, lângă ei, cu ei, prin ei este și Hristos de față. L-am simțit pe El – prin intermediul personajelor centrale în jurul cărora s-a configurat această textură – ca smerenie covârșitoare, credință de granit, dragoste jucăușă, autenticitate, preaplin de viață, bucurie de a fi, dragoste jertfelnică, putere de a te pune stavilă în fața răului acaparator din lume.

În *Patericul românesc* un părinte spune că sfârșitul lumii va fi când o să dispară poteca de la un om la celălalt. Ceva din starea aceasta demonică, de dezbinare ființială și ireconciliabilă, a pătruns în viețile noastre. Nu mai vedem în cel de lângă noi pe semenul nostru, pe fratele care are același Tată. Ceresc. Dimpotrivă, el ne este nefratele, Nefârtatul din mitologia noastră românească. Atunci când, vrând-ne-

vrând, îi recunoaștem celuilalt existența de sine, îl depersonificăm, transformându-l în obiect – reificându-l, cum spun filosofii. Pentru noi, el nu mai este chip al lui Dumnezeu, ci unealtă cu care ne satisfacem propriile scopuri mercantile.

Am scris această carte pentru că am simțit nevoia stringentă de a le reaminti semenilor mei cât de important, de vital, ne este aproapele pentru propria noastră salvare. Un adevăr fundamental, din păcate uitat sau cu totul ignorat, despre om și despre corabia mântuirii noastre, Biserica: ne mântuim doar ca mădulare ale Trupului lui Hristos, numai împreună. Noi toți, cei botezați, în comuniune unii cu ceilalți, suntem Biserica. Criteriul ultim după care ne recunoaștem între noi și suntem recunoscuți de cei din afara Bisericii este dragostea. *Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții* (Ioan 13, 34-35)¹.

Tema întâlnirii cu celălalt a frământat mințile filosofilor, artiștilor, psihologilor, sociologilor. Aproape că nu există domeniu al spiritului uman care să nu fi atins, fie și în treacăt, problema raportului eu-tu-el.

Unii îl consideră pe Martin Heidegger cel mai mare filosof al secolului XX. Filosoful existențialist german consideră că una dintre trăsăturile caracteristice, fundamentale, ale omului (el îl numește Dasein) este deschiderea structurală a sa *spre ceilalți*. „Lumea

Dasein-ului este *lumea comuniunii*”². Fiecare dintre noi e angajat într-o relație de coexistență cu celălalt.

În același orizont existențialist-fenomenologic, Martin Buber (1878-1965) vorbește despre anumite cuvinte fundamentale – care sunt totdeauna cuvinte perechi – și care, o dată rostite de către ființă, întemeiază o permanență. Unul dintre cuvintele fundamentale este perechea verbală Eu-Tu (*das Wortpaar Ich-Du*). „Când este rostit Tu, este rostit în același timp Eu din perechea verbală Eu-Tu”³. Buber exprimă în aceste cuvinte același adevăr: omul nu există prin sine însuși, ci printr-o relație fundamentală, nemijlocită, cu semenul său.

De aceea, atitudinea individualistă, specifică societății în care trăim, este profund eronată. Părintele Dumitru Stăniloae (cel mai mare teolog român, a cărui teologie a fost influențată de gândirea personalistă a lui Heidegger și Buber), într-un dialog cu Costa de Beauregard – purtat la Mănăstirea Cernica – atacă frontal această temă a vremii noastre: „Nu poți exista la modul individual în fața Tatălui. Hristos spune că ne va încredința Tatălui pe toți împreună; atunci va lua sfârșit slujirea Sa. Dacă vrea cineva să iasă în evidență, acela nu va putea ajunge în fața Tatălui: nu poate face aceasta fără Biserică, fără slujirea mijlocitoare a ierarhiei, fără slujirea mijlocitoare a lui Hristos, însă a unei ierarhii spiritualizate prin abnegație, prin lepădarea de sine sau printr-o iubire frățască asemănătoare celei a lui Hristos”⁴. Ne desăvâr-

¹ Pentru citatele din Sfânta Scriptură am folosit *Biblia sau Sfânta Scriptură*, apărută cu aprobarea Sfântului Sinod la Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române în anul 1988.

² Martin Heidegger, *Ființă și timp*, Editura Jurnalul Literar, 1994, p. 122.

³ Martin Buber, *Eu și Tu*, Humanitas, 1992, pp. 29-30.

⁴ Dumitru Stăniloae/M.- A. Costa de Beauregard – *Mică dogmatică vorbită. Dialoguri la Cernica*, Editura Deisis, Sibiu, 2007, p. 82.

șim ca persoane numai în relație cu aproapele nostru și cu Cel după al Cărui chip am fost creați: „Persoana nu poate fi izolată. Ea nu există decât în comuniune. Se realizează pe măsura interesului ei pentru celălalt și a interesului celuilalt pentru ea. E taina Sfintei Treimi. Hristos arată valoarea veșnică a persoanei umane făcându-Se omul personal, cum spune Sfântul Teodor Studitul. În Hristos avem adevărata umanitate, o umanitate cât se poate de personală; și avem, de asemenea, revelația Numelor personale ale lui Dumnezeu: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, întru Care e botezat orice creștin. Dumnezeu este numit; și omul este numit. Numele aparține relației bipersonale. Dumnezeu Își descoperă Numele Său și invocă numele persoanei umane, dăruindu-Se.”⁵

Trăim, pe cât posibil, cât mai aproape de biserică. Ne spovedim des, regulat, participăm fervent la slujbele bisericii, ținem post, ne rugăm cât mai mult posibil, încercăm să fim cu mintea cât mai atentă la prezența continuă a lui Dumnezeu, dar am devenit, deopotrivă, glaciali, indiferenți, distanți cu cel de lângă noi. Durerea lui nu ne mai doare. Dacă își deschide sufletul în fața noastră, îl potopim cu sfaturi peste sfaturi, pe care el le știe prea bine, poate mai bine decât noi. Nici nu avem răbdarea să îl ascultăm până la capăt. El simte nevoia să fie ascultat, vrea să îi oferim un umăr pe care să-și plece capul, noi simțim imboldul să îi livrăm, cu forța, o soluție. Pentru noi, acest semen îngenuncheat de viață nu este decât un om pe care, dacă îl ajutăm, ne mai trecem în contul faptelor bune încă una, ca să ne asigurăm, astfel, mântuirea. Il folosim spiritual, duhovnicește.

Situația este bizară de-a dreptul, pe orice fațetă am întoarce-o. Citim continuu cărți duhovnicești și în

⁵ Idem, pp. 200- 201.

toate cărțile ni se spune, iară și iară, că omul cu adevărat duhovnicesc este acel om a cărui inimă sângerează pentru ceilalți. În același dialog purtat la Cernica, părintele Stăniloae amintește la un moment dat: „Omul duhovnicesc suferă toate suferințele pe care le vede pe pământ, la toți oamenii. El dorește să sufere pentru toți și să-i ridice pe toți oamenii la un alt nivel spiritual, natural, mai înalt din toate punctele de vedere. Realizarea unei frățietăți sincere, faptul de a fi frați este cu putință. Preotul însuși trebuie să fie un frate pentru ceilalți. El a primit responsabilitatea de a stimula frățietatea, rugăciunea, pentru a ajuta la intensificarea acestei frățietăți, a acestei uniri prin rugăciune, prin întrajutorare. Preotul are o mare responsabilitate socială: ea constă din a întări comuniunea dintre oameni prin rugăciune și întrajutorare, stimulând viața creștină și prezentându-și, astfel, inițiativa nu numai la Liturghie, când propune o astfel de rugăciune, ci și în tot ce privește apropierea oamenilor de Dumnezeu și între ei.”⁶

Deschiderea spre aproapele nostru, efortul de a ieși din limitele egoului propriu ne vindecă de patima noastră funciară, iubirea de sine. „Dumnezeu cere de la noi acte care ne curăță de egoismul nostru și care ne arată iubirea față de El și față de oameni, ca să ne ajute să ne dezvoltăm, prin aceste acte, ca persoane pline de o iubire activă față de ceilalți.”⁷

Același adevăr îl întâlnim în scrierile Sfinților Părinți și ale părinților contemporani. Într-o bună zi, Sfântul Porfirie Bairaktaris (care a fost canonizat de curând) i-a spus unui ucenic: „N-ai citit niciodată că, atunci când pătimeste un mădular al trupului, împreună cu el pătinesc toate măduarele și, când se

⁶ Idem, p. 49.

⁷ Idem, p. 54.

slăvește un mădular, se bucură toate celelalte? Nu ai înțeles că dacă rămâi un creștin izolat, dacă nu simți profund că ești mădular unit viu cu celelalte mădulare ale Trupului mistic al lui Hristos, adică al Bisericii Sale, printr-o legătură continuă de iubire, atunci nu ești un creștin adevărat?”⁸

Cuviosul Porfirie credea cu atâta tărie în ideea că noi toți formăm Biserica, Trupul mistic al lui Hristos, încât atunci când cineva îi cerea să se roage pentru un suflet bolnav sau aflat în încercări el se ruga așa: „Doamne, Iisuse Hristoase, *miluiește-mă!*” Întrebat fiind de ce spune „miluiește-mă” și nu „miluiește-l”, sfântul a dat un răspuns deconcertant: „Bine, dar tu nu știi că, dacă Dumnezeu nu mă miluiește pe mine, nu te miluiește nici pe tine? Nu știi că tu și eu suntem unul?”⁹ Tu și eu suntem unul. Un adevăr pe care îl ocolim cu obstinație.

Patericul Egiptean conține multe întâmplări din care putem învăța importanța decisivă a relației cu aproapele nostru. Nu putem evolua în apropierea noastră personală, dinamică, de Dumnezeu dacă îl tratăm cu mefiență pe semenul nostru sau dacă ne punem stavilă între el și Dumnezeu. Iată o mostră. „Un frate a întrebat pe un părinte oarecare, zicând: «Oare pentru ce, părinte, acum frații care se ostenesc prin pustii și prin mănăstiri nu pot câștiga darurile lui Dumnezeu precum câștigau părinții cei de demult?» Răspuns-a lui bătrânul, zicând: «Atunci, fiule, la părinții cei de demult era la toți dragostea frățească cea desăvârșită; și fiecare ridica în sus spre cer pe fratele său. Iar acum, fiindcă s-a stins dragostea dintre frați și fiecare trage în jos pe fratele său, de aceea acum nu câștigă frații

⁸ Konstantinos Yannitsiotis – *Lângă părintele Porfirie*, Editura Bunavestire, Bacău, 2002, p. 38.

⁹ Idem, p. 41.

noștri Darul lui Dumnezeu ca părinții cei de demult».”¹⁰

O relație deficitară cu aproapele nostru are întotdeauna cauze de natură spirituală. Renumitul patrolog și specialist în psihoterapie ortodoxă Jean-Claude Larchet identifică două surse principale ale ei: „prea marea prețuire de sine și înjosirea de sine strică, amândouă, relația cu aproapele”¹¹. Cele două percepții greșite au ca origine iubirea de sine. Cultivând smerenia și iubindu-ne pe noi înșine ca fapte ale lui Dumnezeu, vom scăpa de cele două forme de înșelare (Jean-Claude Larchet). Mândria, slava deșartă, frica, mânia, desfrânarea ne fac și ele să vedem în aproapele nostru un adversar.¹²

Relația eu-tu este similară relației dintre două oglinzi care stau față în față. În afara oglinzirii negative, eronate în celălalt, mai există una fertilă, pozitivă. Simțim nevoia permanentă ca celălalt să ne confirme deciziile, sistemul propriu de valori, să ne arate că suntem ființe valoroase în sine.

Nevoia de a te oglindi pozitiv în celălalt, de a fi confirmat de el, a fost surprinsă admirabil și în scrierile marilor maestri ai literaturii. Cesare Pavese nota în *Jurnalul* său, pe care l-a ținut între anii 1935-1950: „Suntem astfel făcuți că până și mișcările noastre cele mai intime își caută sprijin într-o încuviințare din partea celorlalți.”¹³

¹⁰ *Pateric Egiptean*, Editura Sophia/Editura Cartea Ortodoxă, București, 2011, p. 390.

¹¹ Jean-Claude Larchet – *Inconștientul spiritual sau adâncul neștiut al inimii*; Editura Sophia, București, 2009, p. 256.

¹² Cf. idem, p. 257.

¹³ Cesare Pavese – *Meseria de a trăi*, Editura Allfa, București, 2005, p. 101. Pavese a fost poet, prozator și eseist. În limba română au apărut, pe lângă jurnal, romanele *Satele tale*, *Luna și focurile*, *Casa de pe colină*, *Dialoguri cu Leucó*, volumul de povestiri *Noapte de*